

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HARCAMALARININ KENT EKONOMİSİNE
KATKISI
(Uşak Üniversitesi Örneği)**

CONTRIBUTION OF UNIVERSITY STUDENT EXPENDITURES TO LOCAL ECONOMY
(CASE OF USAK UNIVERSITY)

Şadan ÇALIŞKAN

Uşak Üniversitesi, İİBF, İktisat Bölümü.

sadan.caliskan@usak.edu.tr

Öz

Üniversiteler kuruldukları kentlerin ekonomik, sosyal ve kültürel yapısı üzerinde önemli etkilere sahiptirler. Özellikle, üniversite öğrencilerinin yapmış oldukları harcamalar kent ekonomisine canlılık kazandıran önemli bir harcama grubunu oluşturmaktadır. Bu çalışmada; Uşak Üniversitesi öğrencilerinin yapmış oldukları harcamaların miktarı, bileşimi ve kent ekonomisine katkısı analiz edilmiştir. Ayrıca, öğrencilerin cinsiyetinin harcamalarının miktarı ve bileşimi üzerindeki etkileri de araştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci harcamaları, kent ekonomisi, üniversite, Uşak.

Abstract

Universities exert influence on the economic, social and cultural structure of the cities in which they are located. In particular the expenditures made by university students constitute a group of spending which bring life to the local economy. This paper analyses the amount, composition and contribution to local economy of the expenditures by Usak University students. In addition, the effect of sex of students on the size and composition of their spending behavior has been examined.

Key Words: Student expenditures, local economy, university, Usak.

GİRİŞ

Günümüzün en önemli zenginlik ve rekabet kaynağı bilgidir. Üniversiteler bilime dayalı bilginin üretildiği, geliştirildiği ve bunları kullanabilecek bireylerin yetiştirildiği üst düzey eğitim kurumlarıdır. Üniversiteler, bir ülkenin bilimsel ve teknolojik gelişimini doğrudan etkileyerek ülkenin ekonomik gelişimine katkı sağlarlar (Korukoğlu, 2003: 79). Üniversitelerin amaçları arasında evrensel değerlere sahip, rasyonel düşünen bireyler yetiştirmenin yanında üretilen bilginin toplumla, içinde yer aldıkları kentle paylaşılması da yer almaktadır. Ayrıca üniversiteler, istihdam ettikleri idari ve akademik personel ile öğrencilerinin harcamaları nedeniyle kuruldukları kentlerde değişik sektörler için önemli miktarda talep oluşturarak kent ekonomisine büyük katkılar sağlamaktadırlar (Gültekin vd., 2008: 264). Üniversiteler ekonomik katkıların yanında toplumların, sosyal, kültürel, bilimsel, teknolojik ve entelektüel gelişiminde de önemli görevler üstlenmektedirler (Uzgören ve Uzgören, 2007). Üniversiteler; işleyiş ve yapıları ile diğer kurum ve kuruluşlara örnek teşkil eden kurumlardır. Üniversite demokratik sistemin yeşerdiği, katılımcı demokrasi uygulamalarının örneklendiği bir modeldir. Bu yönüyle üniversiteler, bir ülkede demokrasinin işleyişini doğrudan etkileyen kurumlardır (Durukan, 2004: 24).

Phelps tarafından yapılan üniversitelerin kuruldukları bölgenin refahı üzerindeki etkisini araştıran çalışmada, üniversitelerin bölge halkının refah düzeyi üzerinde anlamlı ve pozitif bir etkiye sahip olduğu belirlenmiştir. Phelps, ulaştığı bu sonuçtan hareketle, gelişmekte olan ülkelerin görece geri kalmış yörelerinde üniversiteler kurularak bölgelerarası gelişmişlik farkının azaltılabileceğini savunmaktadır (Phelps, 1998: 149). Üniversiteleri bölgeler ve kentler arasındaki gelişmişlik farklarını gidermek amacıyla kullanabilecek bir araç olarak kabul eden bu yaklaşıma da uygun olarak; 2006 yılından itibaren ülkemizde çok hızlı bir üniversiteleşme hareketi yaşanmış ve üniversitesi olmayan kent kalmamıştır. Yeni açılan bu üniversiteler, orta ve uzun vadede kuruldukları kentlerin ekonomileri için önemli kazanımlara yol açacaklardır. 2008 yılında patlak veren küresel ekonomik krizin etkilerinin en ağır biçimde hissedildiği ve toplam talebin önemli ölçüde azaldığı bir ortamda, görece esnek olmayan üniversite kaynaklı harcamalar kent ekonomileri için önemli bir enjeksiyon kaynağıdır. Yeni açılan bu üniversitelerin personel ve öğrenci sayıları arttıkça kent ekonomilerine yaptıkları katkılar daha belirgin bir şekilde ortaya çıkacaktır.

Günümüzde işletmelerin faaliyetlerini etkin ve verimli bir şekilde sürdürebilmeleri; yüksek eğitim düzeyine sahip, nitelikli, sürekli olarak kendini yenileyen elemanlarla mümkündür. Bu bağlamda, işletmelerin personelini sürekli olarak hizmet içi eğitimlerle yenilemesi de kaçınılmaz bir zorunluluktur. Bu anlamda eğitim, personelin motivasyonunu ve işe adaptasyonunu geliştirici bir yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır (Civan ve Demireli, 2004). Üniversiteler, firmalara personelin eğitim ve gelişimine yönelik faaliyetlerde firmalara en önemli desteği sağlayan kurumların başında gelmektedirler.

Üniversitelerin diğ er bir amacı sanayi ile işbirliğ i içinde bulunarak ÷lke ekonomisine katkı sağ lamaktır. Bu bağ lamda, üniversitelerin kuruldukları kentlerde sanayi ile işbirliğ i içinde olmaları kent ekonomilerini olumlu yönde etkilemektedir. Üniversiteler, teknoloji transferi, yetişmiş vasıflı ve ara eleman temini, hizmet içi eğitim, danışmanlık hizmetleri gibi kent ekonomisi için hayati önem taşıyan pek çok konuda girişimcilere destek sağlayabilmekte, yol gösterebilmektedirler. Benzer şekilde kent ve bölge için önem taşıyan ekonomik faaliyet alanlarıyla ilgili olarak kurulan özel araştırma merkezlerinin üniversitelerin bünyesinde faaliyete geçmesi, kentlerin geleneksel olarak üstün olduğu alanlarda daha rasyonel ve bilimsel teknikler kullanarak önemli avantajlar elde edilmesine yardımcı olmaktadır.

Dünyanın önde gelen sanayileşmiş ÷lkelerinin teknolojik alanda ilerlemesinin önemli nedenlerinden biri üniversite sanayi işbirliğ inin sağ lıklı ve başarılı bir biçimde yürütülebilmesidir. Bu işbirliğ i sayesinde üniversiteler araştırma ve geliştirme çalışmalarını firmalarla birlikte yürüterek, teknolojik ilerlemeye katkıda bulunmaktadırlar. Üniversite-sanayi işbirliğ i, gerek firmaların ürün geliştirme ve kapasite artırma; gerekse üretim sürecinde ortaya çıkan sorunların çözülmesinde sanayiye önemli yararlar sağlamaktadır. Ayrıca, üniversite-sanayi işbirliğ i sayesinde öğrencilerin endüstrinin ihtiyaçlarına cevap verebilecek donanıma sahip olarak iş hayatına katılmaları sağ lanmış olacaktır (Keleş vd., 2004).

Üniversiteler, kentlerin imarı, yerleşim yapısının değ işmesi, konut ve arsa fiyatları üzerinde etkili olmaktadırlar. Üniversitelerin kurulması ile birlikte yerleşke alanlarının çevresi cazibe merkezi haline gelmekte ve kentin gelişim yönü değ işmektedir (Ökmen, 2001: 259).

Uşak Üniversitesi öğrencilerinin yapmış oldukları harcamaları konu edinen bu çalışmanın amacı; öğrencilerin ortalama harcamalarını, bu harcamaların çeşitli harcama grupları arasındaki oransal dağılımını ve kent ekonomisine yaptığı katkıyı ortaya koymaktır. Bu araştırmanın bir amacı da kız ve erkek öğrencilerin harcama eğilimleri arasındaki farklılıkları analiz etmektir. Bu amaca uygun olarak gerek öğrenci başına genel harcamalar, gerek her bir harcama grubu için yapılan harcamalar, gerekse harcama gruplarının toplam içindeki payları kız ve erkek öğrenciler için ayrı ayrı hesaplanmıştır. Böylece, özel ve geniş bir tüketici kitlesini oluşturan öğrencilerin tüketim davranışlarında cinsiyetin etkisi belirlenmeye çalışılmıştır.

1. Araştırmanın Kapsam ve Yöntemi

Bu çalışmada Uşak Üniversitesi'nde lisans ve ön lisans düzeyinde örgün eğitime devam eden öğrencilerin harcamalarının analiz edilmesi amaç edinilmiş olup, lisansüstü eğitime devam eden öğrencilerin harcamaları araştırmanın kapsamı dışında tutulmuştur. Ayrıca, öğrencilerin sadece Uşak ilinde yaptığı harcamalar kapsama dahil edilmiş, diğ er illerde yaptıkları harcamalar kapsam dışı bırakılmıştır.

Araştırmada kullanılacak verileri derlemek üzere Uşak Üniversitesi öğrencilerini temsilen belirlenen örneklem kümesine anket uygulanmıştır. Ankette öğrencilerin demografik özelliklerine ve harcamalarına yönelik 100 civarında soru yöneltilmiştir. 2008/2009 öğretim yılında Uşak Üniversitesi'nde eğitime devam eden öğrenci sayılarına ilişkin genel bilgiler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1: Uşak Üniversitesi'nin Öğrenci Sayısı

Program	2008/2009 Öğretim Yılında Kayıtlı Öğrenci Sayısı			2009/2010 Öğretim Yılı Öğrenci Kontenjanları		
	Normal Öğretim	İkinci Öğretim	Toplam	Normal Öğretim	İkinci Öğretim	Toplam
Eğitim	778	718	1496	687	632	1319
Mühendislik	409	239	648	412	286	698
Güzel sanatlar	13	0	13	28	0	28
Fen Edebiyat	799	508	1307	795	612	1407
İktisadi ve İdari Bilimler	931	794	1725	971	785	1756
Yüksek Okullar	255	0	255	260	0	260
Meslek Yüksek Okulları	2490	357	2847	3163	894	4057
Toplam	5675	2616	8291	6316	3209	9525

Kaynak: Uşak Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı (Kişisel Görüşme).

Halen 5 Fakülte, 1 Yüksek Okul ve 6 Meslek Yüksek okulu ile eğitime devam eden Üniversitenin ön lisans ve lisans düzeyinde toplam 8291 öğrencisi bulunmaktadır. Bu öğrencilerin 5189'u fakültelerde, 3102'si yüksek okul ve meslek yüksek okullarında eğitim görmektedir. Öğrencilerin 5675'i normal öğretime, 2616'sı ikinci öğretime devam etmektedir. 2009/2010 öğretim yılında toplam sayının 9500'ü aşması beklenmektedir. Orta vadede eğitime başlayacak yeni bölüm ve fakültelerle bu sayının 25000 civarında olması hedeflenmektedir.

Uşak Üniversitesi öğrencilerini temsilen belirlenen örneklem kümesine 600 adet anket dağıtılmış, eksiksiz doldurulan 462 ankete ait verilerle analiz yapılmıştır. Çalışmanın konusunu oluşturan öğrenci harcamaları 9 alt gruba ayrılarak analiz edilmiştir.

Bu harcama grupları ve kapsamaları kısaca şöyledir:

1. Barınma harcamaları: Evde kalan öğrencilerin ev kirası, apartman aidatı, ısınma, elektrik, su, gaz, temizlik malzemeleri gibi harcamalarını; yurt, otel ve misafirhanede kalanların aylık barınma ücretlerini kapsamaktadır.

2. Beslenme harcamaları: Öğrencilerin evde, okulda, dışarıda yaptıkları gıda, yemek vxxxxxxx alkolsüz içecek harcamalarını kapsamaktadır.

3. Haberleşme ve ulaşım harcamaları: Cep ve sabit telefon harcamaları ile şehir içi ve şehirlerarası ulaşım harcamalarından oluşmaktadır.

4. Kültür ve eğlence harcamaları: Gazete, dergi ve diğer süreli yayın harcamalarını, sinema, tiyatro, konser, gezi vb. için yapılan harcamaları ile sportif ve eğlence amaçlı harcamaları kapsamaktadır.

5. Sigara ve alkollü içki harcamaları: Öğrencilerin sigara ve alkollü içki harcamalarını kapsamaktadır.

6. Eğitim harcamaları: Kitap, kırtasiye, fotokopi, yardımcı kaynak alımları ile özel kurs vb. harcamaları kapsamaktadır.

7. Kişisel bakım harcamaları: Berber, güzellik salonu, sauna, parfüm, kolonya, diş bakım malzemeleri, makyaj ve güzellik malzemeleri vb. için yapılan harcamalardan oluşmaktadır.

8. Giyim ve ayakkabı harcamaları: Öğrencilerin iç ve dış giyim ile ayakkabı, kemer, çanta vb. giyim malzemeleri için yaptıkları harcamaları kapsamaktadır.

9. Diğer harcamalar: Hediyeler, bağışlar, şans oyunları ve yukarıdaki 8 harcama kalemi içinde yer almayan harcamaları kapsamaktadır.

II. Örneklem Kümesinin Özellikleri

Ankete katılan öğrencilerin genel özellikleri Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2: Ankete Katılan Öğrencilerin Genel Özellikleri

		Sayı	Oran (%)
Cinsiyet	Erkek	264	57
	Kız	189	43
	Toplam	462	100
Devam Ettiği Program	Meslek Yüksek Okulu	121	26
	Yüksek Okulu	21	5
	Fakülte	320	69
Öğrencilerin Ailelerin İkamet Ettiği Yerleşim Birimi	Köy	51	11
	Belde	34	7
	İlçe	188	41
	İl	189	41
Babanın Eğitim Durumu	Okur-yazar	19	4
	İlkokul	193	42
	Ortaokul	75	16
	Lise/Meslek Lisesi	107	23
	Meslek Yüksek okulu	12	3
	Fakülte	55	12
Y.Lisans / Doktora	1	0	
Annenin Eğitim Durumu	Okur-yazar	57	12
	İlkokul	259	56
	Ortaokul	58	13
	Lise/Meslek Lisesi	70	15
	Meslek Yüksek okulu	2	0
	Fakülte	15	3
Y.Lisans / Doktora	1	0	

Baba Mesleği	İşçi	74	16
	Memur	61	13
	Esnaf ve zanaatkar	53	11
	Serbest meslek	59	13
	Tüccar-Sanayici	6	1
	Çiftçi	48	10
	Emekli	101	22
	Çalışan emekli	34	7
	İşsiz	6	1
Baba sağ değil	20	4	
Ailenin Aylık Geliri	0-750	88	19
	751-1500	240	52
	1500+	134	29

Ankette öğrencilerin demografik özelliklerini daha yakından tanımak amacıyla ailelerine ilişkin bir kısım sorulara da yer verilmiştir. Öğrenci ailelerinin %11'i köy, %7'si belde, %41'i ilçe, %41'i il merkezinde ikamet etmektedir. Öğrencilerin babalarının yaklaşık %50'sinin, annelerinin %70'inin eğitim seviyesi ilköğretim ve altındadır. Öğrenci babalarının yaklaşık %30'u bağımlı çalışan, yaklaşık %30 emekli ya da emekli olmakla birlikte çalışmaya devam etmektedir. Öğrenci annelerinin %75'i ev hanımıdır. Diğer bir ifadeyle, öğrenci ailelerinin büyük çoğunluğu sabit ve dar gelirli ailelerden oluşmaktadır. Ailelerin yaklaşık %70'inin geliri 1500TL'nin altındadır. Bu nedenle; öğrenciler için aldıkları kredi ve burslar önemli bir destek oluşturmaktadır.

Tablo 3: Öğrencilere Ait Diğer Özellikler

		Sayı	Oran (%)
Nerede Kalıyorsunuz?	Kredi ve Yurtlar Kurumu	51	11
	Özel Yurt/Misafirhane	160	35
	Öğrenci Evi	213	46
	Ailesi ile Birlikte	38	8
Herhangi Bir İşte Çalışıyor musunuz?	Hayır	445	96
	Arasıra	5	1
	Yarı Zamanlı	9	2
	Sürekli Olarak	3	1
Eğitim Aldığınız Alanda Düzenli Olarak Takip Ettiğiniz Bir Dergi Var mı?	Evet	69	15
	Hayır	393	85
Yeniden Seçme Şansına Sahip Olsanız Aynı Bölümü Yine Tercih Eder misiniz?	Evet	223	48
	Belki	116	25
	Hayır	122	26
Mezun Olduğunuz Alanda Çalışma İmkânı Bulabileceğinizi Düşünüyor musunuz?	Evet	230	50
	Belki	170	37
	Hayır	62	13

Ankete katılan öğrencilerin %11'i Kredi ve Yurtlar Kurumu'na bağlı yurtlarda, %35'i özel yurt ve misafirhanelerde, %46'sı öğrenci evlerinde kalmaktadır (Tablo 3). Öğrencilerin %8'ini aileleri ile birlikte kalan öğrenciler oluşturmaktadır. Öğrenci evlerinde kalanların oranının yüksekliği, Uşak'ta kiralık konut piyasasında öğrencilerin çok önemli bir talebe sahip olduğunu göstermektedir. Özellikle, 2006 yılında öğrencilerin talebindeki artış sonucu Uşak'ta kiralarda ortaya çıkan fahiş artışlar; bir taraftan özel yurtların hızla açılmasını teşvik etmiş, diğer taraftan artan ev kiralari nedeniyle kiraya verilmek üzere talep edilen konut üretiminin artmasına neden olmuştur. 2009 yılına gelindiğinde kentte artan özel yurt sayısı ve

yeni konutların hizmete girmesi kiralarda ve yurt ücretlerinde nisbi bir düşüş yaşanmasına neden olmuştur. Ancak; halen kiralık konut piyasasında öğrencilerin ağırlığı belirgin bir biçimde hissedilmektedir. Öğrencilerin iş durumuna ilişkin olarak yöneltilen soruya verilen yanıtlara göre; öğrencilerin %96'sı herhangi bir işte çalışmamakta iken, %4'ü ara sıra, yarı zamanlı ya da sürekli olarak çalıştığını beyan etmiştir.

Öğrencilerin eğitim aldıkları alana ilişkin bir kısım tutumlarını ortaya koymak amacıyla yöneltilen sorular içinde en ilginç sonuç; öğrencilerin %85'inin kendi alanları ile ilgili periyodik bir yayın takip etmemeleridir. Ayrıca; öğrencilerin %26'sının yeniden seçme şansına sahip olmaları halinde eğitim gördükleri bölümü tercih etmeyeceklerini, %25'inin ise bu konuda kesin bir kanaate sahip olmamaları; üniversiteye girişte yapılan tercihlerin tam olarak rasyonel olmadığına işaret etmektedir. Öğrencilerin sadece %50'lik kısmının eğitim gördükleri alanda iş bulma ümidine sahip olması, yüksek öğretim sisteminin meslek edindirme amacına yeterince hizmet etmediğini ortaya koymaktadır. Ülkemizde eğitim sisteminin önemli eksikliklerinden bir tanesi: Değişen ve gelişen ekonomik koşullara uygun, firmaların ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte elaman yetiştirmede yeterince etkin olamamasıdır.

III. Öğrenci Harcamalarının Dağılımı

Uşak Üniversitesi öğrencilerinin harcama bütçesine ve bu bütçenin harcama grupları arasındaki dağılımına ilişkin bilgiler Tablo 4'te yer almaktadır. Anket sonuçlarına göre, Uşak Üniversitesi'nde öğrenim gören bir öğrencinin aylık ortalama harcaması 560TL civarındadır. Kızların aylık ortalama harcaması 539TL iken, erkeklerin aylık ortalama harcaması 593TL'dir. Erkek öğrencilerin aylık ortalama harcaması kızlardan 54TL daha yüksektir. Bu sonuç; "kadınlar tüketim kararı alırken erkeklere göre daha tutumlu davranmaktadır" varsayımını doğrulamaktadır (Tarı, 1993: 4).

Öğrencilerin aylık ortalama harcamalarına ilişkin bulgular; Uşak Üniversitesi'nde eğitim gören 8291 öğrencinin kent ekonomisine ayda yaklaşık 4 milyon 639 bin TL'lik bir enjeksiyon yaptığını göstermektedir. Öğrencilerin kent ekonomisine yıllık katkısı ise 50 milyon TL'yi aşmaktadır.

Tablo 4: Uşak Üniversitesi Öğrencilerinin Harcamalarının Dağılımı (TL)

Harcama Grubu	Erkek	Kız	Genel
1. Barınma	192,45	190,42	191,20
2. Beslenme	117,77	107,98	111,75
3. Haberleşme ve Ulaşım	92,69	91,22	91,79
3.1 Haberleşme	29,72	30,60	30,14
3.2 Şehir içi Ulaşım	36,21	32,98	34,22
3.3 Şehirlerarası Ulaşım	27,05	27,65	27,42
4. Kültür ve Eğlence	55,72	38,84	45,34
5. Sigara ve Alkollü İçkiler	39,28	15,57	24,71
6. Eğitim	34,98	26,31	29,65
7. Kişisel Bakım	32,15	42,77	38,68
8. Giyim ve Ayakkabı	22,00	19,23	20,30
9. Diğer	5,75	6,45	7,29
Toplam	592,79	538,80	559,60

Öğrenci ailelerinin kayıt, dönem içi ve mezuniyet dönemlerinde Uşak'a yaptıkları ziyaretler, düzenlenen bilimsel kongreler, yaz okulu uygulaması ve lisansüstü eğitim dikkate alındığında bu katkının çok daha yüksek olduğu açıktır. Ayrıca, Uşak'ta ailelerinin yanında kalan öğrencilerin başka bir ilde eğitim görmüş olmaları durumunda kent ekonomisinden çıkacak kaynak miktarı da hesaba katıldığında üniversite öğrencilerinin kent ekonomisine yaptığı katkının daha da yüksek olacağı görülecektir.

Tablo 5: Harcama Gruplarının Öğrenci Bütçesi İçindeki Payları (%)

Harcama Grubu	Erkek	Kız	Genel
1. Barınma	32,5	35,3	34,2
2. Beslenme	19,9	20,0	20,0
3. Haberleşme ve Ulaşım	15,6	16,9	16,4
3.1 Haberleşme	5,0	5,7	5,4
3.2 Şehir içi Ulaşım	6,1	6,1	6,1
3.3 Şehirlerarası Ulaşım	4,6	5,1	4,9
4. Kültür ve Eğlence	9,4	7,2	8,1
5. Sigara ve Alkollü İçkiler	6,6	2,9	4,4
6. Eğitim	5,9	4,9	5,3
7. Kişisel Bakım	5,4	7,9	6,9
8. Giyim ve Ayakkabı	3,7	3,6	3,6
9. Diğer	1,0	1,2	1,3
Toplam	100,0	100,0	100,0

Elde edilen verilere göre; harcama bütçesi içinde ilk sırayı barınma harcamaları almaktadır. Barınma harcamaları öğrencilerin toplam harcamalarının yaklaşık %34'ünü oluşturmaktadır. Toplam harcamalar arasında ikinci sırayı %20 ile beslenme harcamaları almaktadır. Öğrencilerin en temel ihtiyaçları arasında yer alan ve toplam harcamaların yarısından fazlasını oluşturan barınma ve beslenme harcamaları kent ekonomisine en fazla katkıyı sağlayan iki önemli harcama grubunu oluşturmaktadır. Bu sonuç; 2004 yılında Tarı ve Diğerleri tarafından Kocaeli Üniversitesi öğrencilerini konu alan çalışmanın bulgularıyla uyumludur. Benzer şekilde; Tarı ve Diğerlerinin çalışmasında barınma harcamaları %32'lik payla ilk sırada yer alırken, %24'lük payla beslenme harcamaları ikinci sırada yer almaktadır (Tarı vd., 2006: 171). Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencilerini konu alan "2007 yılı öğrenci harcama eğilimleri, tutumları, sorunları ve en iyi tercihleri" konulu anket çalışmasında ise öğrencilerin en fazla pay ayırdığı harcamalar arasında beslenme ilk sırada yer alırken barınma ikinci sırada yer almıştır (www.eduankara.com, 2007).

Öğrencilerin harcama bütçesi içinde üçüncü sırayı haberleşme ve ulaşım kalemi oluşturmaktadır. Haberleşme ve ulaşım harcamalarının %37'si şehir içi ulaşım, %33'ü haberleşme, %30'u şehirlerarası ulaşım harcamalarından oluşmaktadır. 4. sırada yer alan kültür ve eğlence harcamalarını, sırasıyla sigara ve alkollü içkiler, eğitim, kişisel bakım, giyim ve ayakkabı ile diğer harcamalar izlemektedir.

Kız ve erkek öğrenciler arasındaki en önemli ayrışma sigara ve alkollü içkiler, kişisel bakım ile kültür ve eğlence kalemlerinde ortaya çıkmıştır. Diğer harcama kalemlerinde cinsiyet çok belirgin bir farklılık kaynağı olarak ortaya çıkmamıştır. Kültür ve eğlence harcamalarına erkeklerin kızlardan daha yüksek pay ayırması beklenmedik bir bulgudur. Kızların kişisel bakım harcamalarının erkeklerden daha yüksek olması ise, beklenen bir durumdur. Türk toplumunda erkeklerin bayanlara göre sigara ve alkollü içki tüketimi daha yüksektir. Bu çalışmada, erkek öğrencilerin sigara ve alkollü içkiler grubuna kız öğrencilerin iki katından daha yüksek pay ayırdığı sonucuna ulaşılması, Türk toplumunun bu genel özelliğiyle uyusmaktadır.

SONUÇ

Üniversiteler üst düzey eğitim veren, bilimsel ve teknolojik araştırmalar yapan, küresel ekonominin değişen koşullarına uygun nitelikli eleman yetiştirmeyi amaç edinen ve tüm alanlarda topluma rehberlik eden evrensel kurumlardır. Üniversiteler, içinde yer aldıkları toplumun ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasal yapısını derinden etkilemektedirler. Bu toplumsal katkılarının yanında üniversiteler kendi harcamalarının yanısıra, gerek idari ve akademik personelinin harcamaları, gerekse öğrencilerinin harcamaları ile kurdukları kentlerin ekonomileri için çok önemli bir enjeksiyon kaynağıdır.

Uşak Üniversitesi'nin kent ekonomisine katkılarını öğrenci harcamaları bağlamında analiz eden bu çalışmanın sonuçlarına göre; üniversite öğrencilerinin yapmış oldukları harcamalar, kent ekonomisi için çok önemli bir talep kaynağıdır. Araştırmanın sonuçlarına göre; Uşak Üniversitesi'nde öğrenim gören bir öğrencinin aylık ortalama harcaması yaklaşık 560TL'dir. Kızların aylık ortalama harcaması yaklaşık 539TL iken, erkeklerinki 593TL'dir. Öğrenci harcamalarının Uşak ekonomisine toplam katkısı yıllık 50 milyon TL'yi aşmaktadır. Öğrenci ailelerinin kayıt, dönem içi ve mezuniyet dönemlerinde kente yaptıkları ziyaretler, yaz okulu uygulaması, lisansüstü eğitim, düzenlenen bilimsel kongreler ile Uşak'ta ailelerinin yanında kalan öğrenciler dikkate alındığında toplam etki çok daha yüksektir.

Öğrencilerin harcamalarının yarısından fazlasını barınma ve beslenme harcamaları oluşturmaktadır. Kız ve erkek öğrencilerin bütçeleri içinde harcama gruplarının payları arasındaki en önemli farklılık; sigara ve alkollü içkiler, kişisel bakım ile kültür ve eğlence kalemlerinde ortaya çıkmıştır. Diğer harcama gruplarının paylarında kız ve erkekler arasında çok belirgin farklılıklar görülmemiştir.

KAYNAKLAR:

- ALTUNIŞIK, R., R. Coşkun, S. Bayraktaroğlu ve E. Yıldırım (2002), *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*, Sakarya Kitabevi, Adapazarı.
- CİVAN, M. ve C. Demireli (2004), "Sanayi İşletmelerinde Eğitim Ve Üniversite Sanayi İşbirliği Arayışı Üzerine Bir Uygulama", I. Ulusal Mühendislik Kongresi, 20-21 Mayıs 2004, Eski Foça, İzmir.
- DURUKAN, Haydar, (2004), "Ülkemizin Kalkınmasında Çağdaş Üniversitelerin Yeri", Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt:6, Sayı: 2, s.19-25.
- www.eduankara.com/habergoster.asp?id=1104, "Bir Üniversite Öğrencisinin Aylık Harcaması", 23.09.2007.
- GÜLTEKİN, N., A. Çelik ve Z. Nas, (2008), "Üniversitelerin Kuruldukları Kent'e Katkıları", Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, Bahar-2008, C:7, S:24, s.264-269.
- KELEŞ, K., M. Karaçor ve F. Demir, (2006), "Kocaeli Bölgesinde Üniversite Sanayi İşbirliğinin Etkili Kurulabilmesi İçin İşletmelerin İhtiyaçlarının Tespiti", III. Elektrik Elektronik Bilgisayar Mühendislikleri Eğitimi Sempozyumu, İstanbul, 16-17-18 Kasım 2006.

- KORUKOĞLU, Ayşen (2003), “Üniversite Öğrencilerinin Eğitimden Beklentileri, Ege Üniversitesi Örneği”, Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi, C.8, S:1, s.79-89.
- ÖKMEN, Mustafa (2001), “Sivas’ta Kentsel Gelişme”, C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, Cilt 2, Sayı 1, s.239-264.
- PHELPS, R. P. (1998), “The Effect of University Host Community Size on State Growth”, Economics of Education Review, Vol. 17, Issue 2, s.149-158.
- TARI, R., Ş. Çalışkan ve Y. Bayraktar (2006), “Kocaeli Üniversitesi Öğrencilerinin Gelir ve Tüketim İlişkisi Üzerine Ekonometrik Bir İnceleme”, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt:11, Sayı:1, s.168-179.
- TARI, Recep, (1993), “Selçuk Üniversitesi Öğrencilerinin Tüketim ve Tasarruf Eğilimlerinin Ekonometrik Analizi”, Selçuk Üniversitesi İİBF Dergisi, s.1-5.
- UZGÖREN Nevin ve E. Uzgören (2007), “Dumlupınar Üniversitesi Lisans Öğrencilerinin Memnuniyetini Etkileyen Bireysel Özelliklerin İstatistiksel Analizi - Hipotez Testi, Ki-Kare Testi ve Doğrusal Olasılık Modeli”, DPÜ Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı:17, Kütahya.